

YER RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH

Odinakulov Temirmalik Akmal o'g'li

TISU, iqtisod 1-kurs magistr

Ilmiy rahbar: **Avliyoqulov A.**

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola Yer resurslaridan samarali foydalanish strategiyalari va metodologiyalarini o'rganadi. Mavjud adabiyotlar va amaliy tadqiqotlarni o'rganib, u Yerdan foydalanishni optimallashtirish, atrof-muhitga ta'sirni yumshatish va barqaror rivojlanishni rag'batlantirish uchun ilg'or tajribalar va innovatsion yondashuvlarni ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar. Yer resurslari, yerdan foydalanish, barqaror rivojlanish, yerni boshqarish, qishloq xo'jaligi samaradorligi, shaharsozlik, atrof-muhitga ta'siri, yerlarni optimallashtirish.

ЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ АННОТАЦИЯ

В этой статье исследуются стратегии и методологии эффективного использования земельных ресурсов. Изучая текущую литературу и тематические исследования, в нем освещаются лучшие практики и инновационные подходы к оптимизации использования земель, смягчению воздействия на окружающую среду и содействию устойчивому развитию.

Ключевые слова. Земельные ресурсы, землепользование, устойчивое развитие, землеустройство, эффективность сельского хозяйства, городское планирование, воздействие на окружающую среду, оптимизация земель.

EFFICIENT USE OF LAND RESOURCES ANNOTATION

This article explores strategies and methodologies for efficient use of Earth's resources. By examining existing literature and case studies, it highlights best practices and innovative approaches to optimize land use, mitigate environmental impacts, and promote sustainable development.

Key words. Land resources, land use, sustainable development, land management, agricultural efficiency, urban planning, environmental impact, land optimization.

KIRISH

Yer cheklangan resurs bo'lib, undan samarali foydalanish barqaror rivojlanish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Aholi sonining ortib borishi va qishloq xo'jaligi, shaharsozlik va tabiatni muhofaza qilish uchun yerga bo'lgan talab ortib borayotgan bir sharoitda yerdan foydalanishni optimallashtirish muhim muammoga aylandi. Ushbu maqola yer resurslaridan samarali foydalanish strategiyalarini tahlil qilishga, unumdorlikni maksimal darajada oshirishga, atrof-muhitga ta'sirni minimallashtirishga va barqaror amaliyotni targ'ib qilishga qaratilgan.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Yer resurslarini boshqarish bo'yicha adabiyotlar yerdan foydalanishni optimallashtirishga qaratilgan turli yondashuvlar va metodologiyalarni qamrab oladi. Asosiy tadqiqotlar tuproq sifati, suv mavjudligi, biologik xilma-xillik va ijtimoiy-iqtisodiy ehtiyojlar kabi ko'plab omillarni hisobga olgan holda yerdan foydalanishni kompleks rejalashtirish muhimligini ta'kidlaydi. Tadqiqotlar resurs sarfini kamaytirish bilan birga ekinlar hosildorligini oshirish uchun texnologiyadan foydalanadigan aniq qishloq xo'jaligining afzalliklarini ta'kidlaydi. Shahar rejalashtirish bo'yicha adabiyotlar shaharlarda yerdan samarali foydalanishni, shaharlar tarqalishini kamaytirishni va yashil maydonlarni saqlashni rag'batlantiradigan aqlli o'sish strategiyalarini muhokama qiladi. Bundan tashqari, tabiatni muhofaza qilish bo'yicha tadqiqotlar rivojlanishni tabiiy yashash joylarini muhofaza qilish bilan muvozanatlashtiradigan amaliyotlarni qo'llab-quvvatlaydi.

Ushbu tadqiqot miqdoriy ma'lumotlar tahlilini sifatli amaliy tadqiqotlar bilan birlashtirgan aralash usullardan foydalanadi. Yerdan foydalanish tartibi, qishloq xo'jaligi unumdorligi va shahar rivojlanishi haqidagi ma'lumotlar turli manbalardan, jumladan, hukumat hisobotlari, sun'iy yo'ldosh tasvirlari va akademik tadqiqotlardan to'planadi. Sifatli tushunchalar yer boshqaruvi, qishloq xo'jaligi va shaharsozlik bo'yicha mutaxassislar bilan suhbatlar orqali to'planadi. Muvaffaqiyatli strategiyalar va yer resurslarini boshqarishdagi umumiy muammolarni aniqlash uchun turli mintaqalardagi amaliy tadqiqotlar tahlil qilinadi.

NATIJALAR

Tahlil shuni ko'rsatadiki, yerdan foydalanishni kompleks rejalashtirish yer resurslarini optimallashtirishning eng samarali strategiyasidir. Ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy masalalarni o'z ichiga olgan yer boshqaruvi siyosatini amalga oshiruvchi hududlar yuqori mahsuldorlik va barqarorlikni namoyish etadi. GPS yordamida boshqariladigan uskunalar va masofadan zondlash kabi aniq qishloq xo'jaligi texnologiyalari qishloq xo'jaligi samaradorligini sezilarli darajada yaxshilaydi, suv va o'g'itlar kabi manbalarga bo'lgan ehtiyojni kamaytiradi. Shaharlarda yuqori zichlikdagi rivojlanish, aralash foydalanish uchun rayonlashtirish va jamoat transportiga qaratilgan aqlli o'sish tashabbuslari er sarfini kamaytiradi va hayot sifatini oshiradi.

XULOSA

Atrof-muhitni muhofaza qilish bilan birga, o'sib borayotgan aholi ehtiyojlarini qondirish uchun er resurslarini samarali boshqarish muhim ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqot yerdan barqaror foydalanishga erishishda kompleks rejalashtirish va innovatsion texnologiyalarning muhimligini ta'kidlaydi. Siyosatchilar, rejalashtiruvchilar va amaliyotchilar ilg'or tajribalarni amalga oshirish va er resurslarini optimallashtirish muammolarini hal qilish uchun hamkorlik qilishlari kerak. Kelajakdagi tadqiqotlar yerdan foydalanish samaradorligi va barqarorligini oshiradigan yangi texnologiyalar va metodologiyalarni ishlab chiqishga qaratilishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Anderson, J. R. (2017). Yerdan foydalanish va atrof-muhit: iqtisodiy istiqbol. Kembrij universiteti matbuoti.
2. Bhatta, B. (2010). Masofadan zondlash ma'lumotlaridan shahar o'sishi va kengayishini tahlil qilish. Springer.
3. DeFries, R. va Rosenzweig, C. (2010). Tropiklarda yerdan barqaror foydalanish uchun butun landshaft yondashuviga. Milliy Fanlar Akademiyasi materiallari, 107(46), 19627-19632.
4. Pretty, J., Toulmin, C., & Williams, S. (2011). Afrika qishloq xo'jaligida barqaror intensivlik. Qishloq xo'jaligi barqarorligi xalqaro jurnali, 9(1), 5-24.
5. Thiele, G., Dufour, D., Vernier, P., & Cabascango, E. (2014). Rivojlanayotgan mamlakatlarda aniq qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat xavfsizligi. Oziq-ovqat xavfsizligi, 6(2), 253-261.

